

Izhajava vsak petek dopoldne. Izdaja konsorcij Malega lista. Naslov: Mali list, Trieste, casella centro 57. — Urad: via Imbriani 9-III.

Odgovorni urednik: dr. L. BERČE.

POSAMEZNA ŠTEV. 30 STOTINK.

NAROČNINA za celo leto 10 L., pol leta 5 L., četrt leta 3 L. — IZVEN ITALIJE celo leto 24 L., pol leta 12 L., četrt leta 6 L.

# MALI LIST

TEDNIK ZA NOVICE IN POUČENJE

CENA OGLASOV IN OBJAV

Za 1 cm. risine v 1 stolpcu 1 L.  
Pri 5 kratni objavi 20% popusta, pri 10 kratni objavi 30%, pri 20 kratni objavi (pol leta) 40%, pri 30 kratni objavi (celo leto) 50% popusta.  
MALI OGLASI: 30 stotink vsaka beseda v navadnem tisku; mastno 40 stotink beseda; v VELIKIMI ČRKAMI 60 st. beseda. Pri stalnem oglaševanju primeren popust.

## Mali koledar.

Petek, 13. maja: Servacij. — Sobota, 14.: Bonifacij. — Nedelja 15.: Izidor; Zofija. — Ponedeljek, 16.: Janez Nepomuški; Ubald. — Torek, 17.: Pashal Bajlon. — Sreda, 18.: Erik; Venancij; Feliks. — Četrtek, 19.: Peter Celestin; Ivo. — Petek, 20.: Bernardin Sienski; Bazila.

## MALE NOVICE.

### Goriška Mohorjeva družba

vnovič prosi gg. poverjenike, katerim je morebiti preostal kak izvod zadnje izdaje, da iste proti povračilu denarja čimprej vrnejo upravi.

Obenem opominjamo vse č. gg. poverjenike, da bodo sedaj pri pobiranju velikon. listkov imeli lepo priliko, pridobiti še mnogo novih udov za našo bratovščino. Ne dopustite, da bi se kdo pritoževal, češ, saj bi se bil vpisal, pa me ni nihče vprašal! Vsak deželan bodi Mohorjan!

### Nekoristen tisk.

Fašistovsko deželno vodstvo v Trstu je na neki seji razpravljalo tudi o tisku. Glede časopisov «Coscienza Italica», «I Confini d'Italia» in «Faro» je zveza odločila, da jim ne prizna značaja fašistovskih glasil, ker so nepotrebni ter ne uživajo zaupanja stranke. To si velja zapomniti, če bi agenti teh listov prišli nabirat ali se drznili celo izsiljevati denar za naročnino ali oglase.

### Zniževanje.

Ker se je lira na denarnem trgu dvignila, je vlada sklenila znižati državnim uradnikom draginjske doklade. Znižanje se veljavi od 1. junija. Penzionistom ne bodo znižali. Istočasno je vlada sklenila znižati nekatere železniške, poštne in telefonske pristojbine.

### Kralj pride v Trst.

Za slavnost 24. maja, ko se otvori novi svetilnik na Greti, prispe v Trst kralj Viktor Emanuel v spremstvu vrhovnega poveljnika mornarice, admirala Nicastra, in prometnega ministra Ciana. Kralja bo spremljala bojna eskadra, obstoječa iz 40 ladij, katerim bo poveljeval admiral Bonaldi. V zadevi kraljevega obiska sta bila v Rimu prefekt Fornaciari in občinski komisar Fronteri, da se je sporazumno določil spored slavnosti.

### † Jakob Aljaž.

Kateri slovenski pevec ne ve za Aljaža? Ko smo bili še dečaki, smo imeli v rokah njegovi dve Pesmarici, izdani od celovške Mohorjeve družbe. Kdo se ni navduševal ob pesmi «Oj Triglav, moj dom...»? Bila je Aljaževa. Razen pevcev poznali so ga vsi slovenski in mnogi tuji hribolazci in vsi prijatelji triglavskih lepote. Dolga leta je bival kot župnik na Dovjem pod Triglavom in gledal vsak dan tja gor na vrh «snežnikov kranjskih siv'ga poglavarja», kjer stoji njemu na čast «Aljažev stolp.» Duhovniki hribolazci pa imajo «Aljažev klub», ki oskrbuje turistom sv. mašo ob nedeljah. Tako je Aljaž postal popularen. Umril je 4. maja in bil 7. maja z veliko častjo pokopan. Bil je v 82. letu. Naj v miru počiva!

## Skrbna mati

daje svojim otrokom kakao DE JONG'S, da čvrsto rastejo in zdravi ostanejo. To je prvovrstno krepilno sredstvo za majhne, za stare in za take, ki so prestali bolezni.

## Bela ptica padla v morje.

### Ponesrečen poskus francoskega letalca.

Za nedeljo 8. maja zjutraj napovedal je francoski letalec Nungesser svoj odhod iz Pariza. Polotil se je težke naloge: zleteti iz Pariza v Njujork v enem samem poletu brez pristanka.

### Kdo je Nungesser.

Nungesser ima 35 let. Proslavil se je v svetovni vojni kot bojni letalec. Sklatil je na tla nič manj kakor 45 nemških bojnih letal. Zdelo se je, da ga letalska sreča nosi v naročju. To ga je slednjič podžgalo, da je zamislil polet iz Pariza v Njujork, kakor da skoči po tobak. Izbral si je za seveda tudi dobrega tovariša. To je kapitan Coli (Koli), ki se je tudi odlikoval v vojni ter izgubil eno oko.

### „Bela ptica“.

Za drzni polet je bilo treba omisliti poseben aeroplan. Ta se imenuje «Bela ptica». Nje peruti se raztegajo čez 14 m na široko. Od kljuna do repa je dolga kakih 9 m. Računali so, če pojde vse posreči, da bo preletela odločeno ji pot v 40 urah (brzoparniki iz Havra v Njujork lazijo 5 dni). Seveda porabi zato neznansko veliko goriva. Naložili so nanjo 40 hektolitrov bencina. Tovarna Levasseur (Levasèr), ki je aeroplan izdelala, je naredila 10 propelerjev (propeler je vijak, kateri vrta z neznansko brzino skozi zrak in s tem žene letalo naprej); vsak vijak je stal 10 tisoč frankov. Poskusili so jih in izbrali za Belo ptico najboljšega. Obe peruti propelerja merita skupno 3.85 m.

### V čem je težava.

Težava poleta iz Evrope v Ameriko ni v daljavi sami, ampak v bremenu, ki ga mora letalo vleči seboj. Čim težje pa je breme, tem težje se letalo dvigne s tal in tem težje leti, oziroma porablja mora veliko več gonilne sile, da se more vzdrževati v zraku. Bencin, ki ga je morala naložiti «Bela ptica», bi po Trstu peljali na dveh težkih vozeh štirje zastavni konji. In vse to mora pokuriti v

45 urah v zraku. K temu pride še razno drugo, kar se naloži. Vsa teža «Bela ptice», so izračunili, je znašala ob dvigu s tal skupno 4965 kg.

### Odhod.

Francoski narodni ponos se je strašansko napel, ko je Nungesser napovedal polet v Njujork. Zlasti Pariz se je zanimal za to reč z vso živahnostjo francoskega temperamenta. V soboto ponoči je grmel in se bliskalo. Malokdo je verjel, da odide letalec v takem vremenu. Pa vendar se jih je na tisoče nabralo na letališču zunaj Pariza. V dežju in temi so čakali, ali bo zletel, ali ne. Ko se je začelo svitati nedeljsko jutro, je aeroplan začel ropotati in po raznih poskusih se je odpravil na plan. Letališče je dolgo 950 m. Navadni aeroplani se hitro dvignejo s tal. Bela ptica s svojim bremenom se je vzdignila šele po 600 metrih; pa še dvakrat je sedla k tlom in le za las je manjkalo, da se ni ob kraju letališča zalepela v tam rastoče drevje. Vendar je srečno odletela.

### Poskus ponesrečil.

Od Pariza so Nungesserja spremljali drugi aeroplani, a kmalu jim je ubežal s svojo večjo hitrostjo. Ko so Parižani ustajali, so izšle posebne izdaje listov in so brž vse pokupili. Navdušenje se je stopnjevalo.

V 40 urah bi moral biti Nungesser v Njujorku. Minulo je 40 ur, minul ponedeljek, a v Njujorku ni bilo še Bele ptice. Prišel je torek, še nič. Navdušenje se je začelo obračati v strah in skrb. Novice so se mešale; eni so ga hoteli videti južno od Irske, drugi že ob Novi zemlji, tretji kar pri Njujorku samem. Pa se ni vjemalo. Kje je? Kaj se je zgodilo? Gotovo je le to, da nameravanega uspeha ni dosegel. Zgodila se je nesreča. Ali prideta letalca še kdaj živa do ljudi? Ali se najde vsaj sled aeroplana? Pariz žaluje.

### Mehikanske novice.

V zadnjem času se je zgodilo v glavnem mestu Mehike, da so vojaki znošili iz neke cerkve vse klopi, oziroma stole in spovednice. Na trgu pred cerkvijo pa so jih naložili na kup ter zažgali. Zbrala se je velika množica in neki častnik na konju je zaklical: «Živela svoboda!» Nato je množica odgovorila: «Živela!» Potem častnik: «Dol s fanatizmom!» «Dol!» je odmevalo v množici. «Dol z duhovniki in redovniki!» se zopet oglasi častnik. «To pa ne», se je začulo iz množice. «Dol s papežem!» je nadaljeval častnik. «Tudi to ne!» se je oglašila množica. «Če je res kak Bog, naj ta cerkev pade name!» je jezno zaklical poročnik ter odjahal. Cerkev pa ni hotela pasti, le konj se je splašil in vrgel častnika ob cerkveni zid, da je mrtev obležal.

### Angleška vlada proti štrajku.

V angleškem parlamentu je bil velik vrišč. Konservativci so predlagali nov zakon o delavskih sindikatih (organizacijah). Po tem zakonu bodo prepovedane stavke. Laburisti (delavska stranke) in liberalci so se novi postavi protivili, toda konservativci imajo sami večino v zbornici in tako je načrt postal zakon. Delavci groze sedaj, da bodo priredili bojkot proti žganju in tabaku. Pol leta bi se vzdržali teh nepotrebni «dobrot», pa bi vlada čutila udarec pri blagajnah. Seveda ni nič kaj verjetno, da bi ta bojkot res izvedli.

### ...dokler se ne ubije.

V Podkrajju so imeli Jerkiča. Nekoč je bil hud Avstrijanec. Ko ni več kazalo listo, se je prelevil. Postal je Pizentijev gonjač. Znan je posebno, odkar je lovil «Jaselce». Pa se mu je slednjič ponesrečilo, da je žalil miličnike in moral je iti v zapor. Podobna čast je doletela tudi Lulika, ki je bil pred leti enako slaven. Slavnim ljudem se rada pripeti velika smola.

### Pametni ukazi.

Veliki župan (prefekt) v Ljubljani je izdal za vso deželo okrožnico, naj glavarstva za kraje in dneve, kjer se vrše vojaški nabori, prepovedo točiti ali ponujati v gostilnah in kavarnah alhoholne pijače rekrutom ves čas, dokler traja nabor. Tudi drugi gostje po gostilnah ne smejo rekrutom napivati. Enaka prepoved je bila izdana tudi za vse druge prilike, kadar vojaški obvezniki rojijo. Orožništvo in županstvo ima dolžnost nadzirati izvedbo teh ukazov. Prestopniki bodo kaznovani po predpisih zakona. — Vsa čast takemu prefektu! Koliko gnusnega govorjenja, kletvine, surovega vedenja se bo preprečilo, koliko zdravja obvarovalo, koliko pohujšanja odvrnilo. To bi morali povsod posnemati.

### Podaljšan rok.

Za napravo istovetnic (carta d'identità) je rok podaljšan do konca junija. S 1. julijem jo bo moral imeti vsakdo, ako nima druge enako veljavne legitimacije s sliko.



MIHEC: Kot pes je z repom mahal, mogočnike čistil, na brate svoje lajal, od hiše jih podil.  
JAKEC: Zdaj službo je dovršil, ostanke pohiatal, gospoda je popadel, ta šintarju ga dal.

### Češko šolstvo

ima sedaj ministra čisto revolucionarnih nazorov. To je dr. Hodža. Po vojni so zmagoviti Čehi vsiljevali češke šole nemškim občinam. Hodža tega ne mara več. — «Narodne» vlade so privijale več ali manj vsako nemško manjšino. Hodža pravi, da bo za nemške manjšine skrbel kakor za češke. — «Narodne» vlade gledajo povsod, kako bi manjšini otroke ukradle in jih raznarodile. Hodža obsoja tako politiko. — Nacionalisti tulijo, da je raznarodovanje manjšin zadeva «narodnega dostojanstva», Hodža pa meni, da je to prazna vera. — Nacionalisti skladajo take šolske knjige, da z lažjo in zavijanjem resnice vzgajajo v otrocih sovraštvo proti tujemu narodu. Hodža pravi, da se mora politika iztrebiti iz šolskih knjig; otroške duše ne gre zastrupljati; ne plemenskega, ne stanovskega sovraštva ne sme biti v knjigah. — Po zasledbi slovaške dežele se češki liberalni učitelji hiteli vsiljevati svojo gnilo svobodomiselnost globokovernemu slovaškemu ljudstvu. Hodža meni, da je bila to velika zmota. Ta minister je torej vse nacionalistične ideje prekučnil in v nič del. Srečni Čehi, ki ga imajo!

### Politična zavednost.

V Avstriji so bile, kakor že znano, na belo nedeljo volitve. Z enim volilnim dejanjem so volili zastopnike hkrati za državni zbor na Dunaju, za deželni zbor in tudi za občinski svet. Glasovnica se glasi na stranko, ne na imena posameznih zastopnikov. Tako je vsak volivec primoran, da se odloči za neko že obstoječo in priznano stranko; malenkostno cepljenje in «nerganje» se tako prepreči. Zajemljiva je pa tudi velika udeležba avstrijskih volilcev pri teh zadnjih volitvah. Od 100 upravičenih se je volitev udeležilo okroglo 90. Kjer je izobrazba, tam je tudi zavednost.

### Konkurenca.

Trgovska mornarica v Jugoslaviji se hitro pomnožuje. Jugoslovansko-ameriška plovna družba je nabavila parnik «Aleksandar I.», ki ima 10.000 ton in je 140 m dolg. Vozil bo iz Splita v Ameriko. Poleg tega je nabavila še dva parnika dvojčka po 8600 ton, ki se zoveta «Gundulić» in «Preradović». Dubrovniška plovna družba pa je naročila parnik «Nikola Pasič», težek 8200 ton. Vse narobe so izvršile angleške delavnice v Glasgowu.

### Velikanska želva.

Pri Makarski v Dalmaciji so dobili veliko morskno želvo (šildkrota, tartaruga), ki je najbrž bila zanešena iz Sredozemskega morja. Stara je okrog 200 let, tako sodijo, tehta pa blizu 100 kg. Želvo so poslali v zagrebški živalski vrt.



# Kako je s politiko.

## Albansko vprašanje.

V Evropi je še vedno veliko zanimanje za razmerje med Italijo in Jugoslavijo. Našim bralcem je že znano, da se je to razmerje skalilo najbolj zaradi Albanije. V tiranski pogodbi (Tirana je glavno mesto Albanije) zajamčila je Italija svoje varstvo vladi Ahmeda Zogu. Jugoslavija pa je začela ropotati, češ da ne dopusti vmešavanja v albanske notranje razmere. Tako je prišlo do precejšnje napetosti med sosedama. Angleži in Francozi so posredovali ponovno pri obeh vladah, naj se lepo med seboj pogovorita in celo reč poravnata na tak način, da bo prav za obe strani. Italijanski vladi so svetovali, naj od tiranske pogodbe odstopi, ali pa naj se zaveže s posebno razlago, da se ne misli na podlagi tiste pogodbe vmešavati v albanske notranje spore. V Belgradu pa so svetovali, naj že skupščina vendar enkrat sprejme netunske pogodbe, ki so bile že pred 2 letoma sklenjene med Italijo in Jugoslavijo, pa še zdaj čakajo zadnjega potrdila od jugoslovanske strani.

Novi jugoslovanski minister vnanjih reči, Voja Marinkovič, je glede netunskih pogodb izjavil baje, da to ne spada v sedanji diplomatski spor. Prepričan je, da je nastal zaradi tiranske pogodbe in tista da se mora popraviti brez kakšne protiusluge. Italijanska vlada pa se je postavila na stališče, da tiranska pogodba ne more biti predmet pogajanja med Jugoslavijo in Italijo, ker je pogodba sklenjena med Albanijo in Italijo. Kakor je mogoče soditi po tem, kar se zve v javnosti, se toraj oba sprta sosedata branita pogajanj in spor je tam, kjer je bil.

### Kaj pa Društvo narodov?

Anglež in Francoz ne moreta doseči, da bi se pod njihovim nadzorstvom Italija pogodila z Jugoslavijo. Zato se večkrat v javnosti omenja Društvo narodov, češ to je že po svoji naravi poklicano, da razsoja takele prepire. V Jugoslaviji se javno mnenje tudi oglašuje v tem smislu in belgrajska vlada prikrito grozi, da bo albansko vprašanje nesla v Ženevo pred Društvo narodov. Toda to utegne ostati le grožnja. Kajti Društvo narodov je politična ustanova, kjer prevladuje angleška svetovna politika. Anglež pa se v sedanjem trenutku boji zamere na eno ali drugo stran. On ne bi rad sodil o ti kočljivi reči pred očmi vse ženevske javnosti. Zato bo vse poskusil, da Jugoslavijo odvrne od tega koraka. Ženevska razsodba, naj bi se že glasila tako ali tako, utegnila bi Društvu narodov zadati hud udarec, kajti tista vlada, ki bi se sodbja glasila v njeno škodo, bi gotovo iz Društva izstopila. Glede Jugoslavije pa se Anglež boji zlasti, da se ne bi ona v slučaju zamere spečala z ruskimi boljševiki; tak korak bi bil lahko usoden za vso evropsko politiko.

### Kdo se oborožuje.

Francoski listi so zadnje čase vedno bolj strupeni proti Italiji. Med drugimi je znana «Action Française» zagnala vrišč, da se Italija oborožuje na meji proti Franciji. Virginij Gayda zavrača pisev v rimskem «Giornale d'Italia» in ga vprašuje, če je to napisal iz lastne obsedene glave ali morda preišljeno sodeluje v obsežnejši gonji po gotovem načrtu. Splošno se v Italiji domneva, da je svetovno framašonstvo na delu, da bi vrglo slabo luč na Italijo, na fašizem in na Mussolinija. Morda hoče framašonska loža celo načrtovati državne naravnosti v vojsko v nadi, da tako izvede svoje maščevalne načrte proti fašizmu. Seveda s framašoni soglašajo tudi razne druge duševne struje v Evropi, zlasti komunizem in socializem, dalje tudi razni italijanski begunci v Parizu, Londonu in drugod. Razume se, da laško časopisje proti vsem takim ostro protestira. Nedavno n. pr. se je oglašil potom belgrajdskega «Vremena» begunec Nitti, nekdanji min. predsednik Italije. V svoji izjavi, katero je dal dopisniku «Vremena» je v nič deval vso fašistovsko politiko zlasti glede Alba-

nije. Trdil je, da Albanija ni dosti vredna in da se je škoda zaradi nje sovražiti z Jugoslavijo.

### Francoske priprave.

Med tem, ko Francozi hočejo vedeti, da se Italija oborožuje, pa objavlja «Giornale d'Italia» dopis iz Marseja na francoskem. Dopis pravi, da se zadnje čase nekam veliko vojaštva prevaža skozi Marsej. Iz francoskih kolonij prihajajo po morju vojaki in častniki ter se iz Marseja odvažajo proti italijanski meji. Res je, da mnogo vojakov pride domu zato, ker so odslužili svojo dobo, ali take vabi poveljništvo, naj se oglase prostovoljno za odhod na Italijansko mejo. Tudi z nemške meje prihajajo čete na italijansko mejo, Francozi mislijo baje v kratkem vzeti vojaštvo iz dežele ob reki Sari na nemški meji. Francoze bi v tisti deželi, katere Nemeč še ne dobi nazaj, nadomestila mednarodna žandarmerija. Dotično svoje vojaštvo pa pošlje Francija na južno mejo proti Italiji. O teh rečeh francoski listi kar javno pišejo, čeprav ne izdajajo pravega namena teh premestitev.

Da ima Francoz res mnogo vojaštva na italijanski meji, sledi iz javne pritožbe alpskih prebivalcev, da se je vsled prisotnosti številnega vojaštva prodražila cena vsakdanjega živeža v tistih krajih. Dalje je znano, da je na tisti meji sam vojni minister Painlevé nedavno nadziral vojaštvo in vojaške priprave.

Take in podobne reči je ugotovil marsejski dopisnik rimskega lista.

### Priprave v Jugoslaviji.

Italijanski listi, prvi med njimi že večkrat imenovani «Giornale d'Italia» so zadnje čase jeli natančno šteti in zapisovati, koliko vojnega materiala si nabavlja Jugoslavija. Največ podobnega blaga prihaja iz Francije ter se razklada na Sušaku ali pa v dalmatinskih pristaniščih. Tako so zapisali, da so bile v Marseju v skladišču št. 9. spravljene 13 in 14 cm havbice za Jugoslavijo. Drugi so videli, da je parnik «Jean Doublette» v Marseju naložil havbice in vojni material ter ga peljal v Gruž in Sušak. Najbrž je bil isti parnik, o katerem so še enkrat pisali, da je prispel iz Marseja na Sušak dokraja naložen z vojnim materialom. Med tem materialom da je bilo zelo veliko streliva vseh vrst, motorjev in sestavnih delov za zrakoplove ter železnih pontontov za pijonirje. «Giornale d'Italia» pa ve povedati, da sta za tistim parnikom na poti še dva druga, tudi naložena s podobnimi rečmi.

Iz teh poročil bi se dalo sklepati, da je med Francijo in Jugoslavijo tesen sporazum in da Francija sama zaklada svojo zaveznico z vojnimi pripravami. Vendar sodimo, da vse te priprave ne bodo še tako brž dovedle do vojne, kajti vojna ni šala. Nasprotno kaže, da se je v zadnjem tednu napetost znatno polegla.

## Gospodarska konferenca v Ženevi.

V Ženevi se že vsa leta po vojni zbirajo diplomatje, da razpravljajo o političnih zadevah. Tudi Društvo narodov je politična ustanova. Toda Evropa ne trpi zgolj na političnih nasprotjih, ampak prav močno tudi na gospodarski krizi. Iz tega spoznanja se je rodila misel gospodarske konference, katera naj bi razpravljala o težavah sodobnega družabnega gospodarstva ter nasvetovala primerna sredstva za izboljšanje. Za gospodarsko konferenco se je zavzemal posebno francoski veleindustrialec in minister Loucheur (Lušer).

Ko se je konferenca sklicevala, je bila posebna težava glede Rusije. Rusija ima boljševiško vlado, zato jo vsi drugi nekako nezaupno in postrani gledajo. Ona tudi ni včlanjena v Društvo narodov. Vrhu tega pa je imela dolgotrajen spor s švicarsko vlado. Pred davnim časom je bil boljševiški diplomat Vorovski v Švici ubit od ruskih beguncev, ki uživajo v

Švici zavetje pred nemilimi objemi boljševiške domovine. Za umorjenega diplomata je Rusija zahtevala tako zadoščenje, kakoršnega Švica ni mogla dati. Zato pa Rusija ni hotela več uradno stopiti na švicarska tla. Šele zdaj se je ta spor poravnal in ruski zastopniki so prišli v Ženevo na gospodarsko konferenco.

### Pomen konference.

Dne 4. maja je bilo prvo zborovanje te konference. Konference se je udeležilo 47 držav iz Društva narodov in izven društva Amerika in Rusija. Prvi seji je predsedoval belgijski ministrski predsednik Theunis. On je spregovoril tudi uvodni govor, v katerem je pokazal na rane evropskega gospodarstva.

Vzroki gospodarske krize, meni Theunis, so zelo različni. Glavni in najgloblji vzrok je po njegovem neskladnost med proizvodnjo in porabo. To neskladnost pa podpirajo še druge posledice vojne. Tako posledica so spremembe državnih mej, negotovost javnega denarstva in kar je s tem v zvezi. Pri državah vedno bolj prevladuje volja, da bi se zaprele proti slehernemu dovozu iz drugih držav. Zato nastavljajo visoke carinske tarife, katere

prečijo trgovino. V isti sapi pa vsaka država skuša sama odpreti svojim izdelkom in pridelkom pot na tuje trge. V Evropi, pravi dalje Theunis, je proizvodnja dosegla že predvojno stopnjo ali jo celo prekoračila, toda zmanjkalo ji je trga za oddajo. Naloga konference bo, da nasvetuje uspešna sredstva proti vsem vzrokom krize.

### Protokolizem.

Med govorniki na prvi seji je bil tudi Walter Runciman, bivši trgovinski minister v angleški vladi. Omenil je, da se je doslej evropsko gospodarsko zlo pripisovalo le razveljavljenju denarja, oziroma inflaciji (pomnožitvi bankovcev). Zdaj so vse vlade začele nasprotno finančno politiko, deflacijo (skrčenje števila bankovcev), toda vkljub temu se kriza enako močno občuti. On tedaj meni, da se ne bo prej zboljšalo, dokler se ne poderejo vse carinske meje. Krize je kriv protekcionizem, carinska politika, ki varuje domačo industrijo tako, da na tuje izdelke naklada velike tarife. Te protekcionistične tarife se morajo povsod odpraviti, vpeljati se mora svobodna trgovina. Šele potem bo v Evropi bolje. To je vsaj mnenje angleškega zastopnika.

# Kaj nam z dežele pišejo

## IDRIJA pri Bači.

Deseti brat nam piše: Zadnje nedeljo me je zopet pograbila moja neozdravljiva srašt po potovanju. Pomislil sem malo, kam bi jo mahnil; po kratkem premišljevanju sem zajahal svojega železnega konja na dveh nogah in jo mahnil naravnost na Idrijo pri Bači. Rad bi namreč zvedel kaj tamkajšnjih novic, ker se tam vedno kaj novega zgodi.

Kokor hitro sem prisopihal po kratkem klancu v vas, sem zapazil na levi strani ceste lično hišico, in na njej pa napis, ki me je poučil, da se tam nabaja trgovina z mešanim blagom. Zvedel sem, da je lastnik te trgovine, ki je odprta šele od novega leta sem, g. Josip Kovačič, bivši ravatelj Gospodarske zadruge. Par korakov dalje je poslopje Gospodarske zadruge, ki je bila ustanovljena leta 1921. Ker sem vedel, da toči zadruga imenitno briško rebulo, sem vstopil in zahteval četrtinko vina. Nemalo pa sem se začudil, ko mi poslovođa pove, da sedaj ne smejo več točiti vina v zadrugi prostori. Vsakdo mora prinesiti s seboj svojo šteklenico in nesti vino ven na cesto ali kamorsibodi, le da se v zadrugi ne pije. Takoj se mi je zdelo, da ima tu kaka zlobna in nevoščljiva roka svoje prste vmes, kar mi je potrdil tudi g. poslovođa.

Pred trgovino je bilo več domačinov v živahnem pogovoru. Menili so se o Mlekarski zadrugi, ki jim precej dobro uspeva. Mleko prodajajo že nekaj časa v Trst in ne izdelujejo več sira, kakor so ga v prejšnjih časih. Nekaj sira, ki so ga poprej izdelali, imajo še sedaj v zalogi, ker je slaba kupčija in ni popraševalcev, čeprav je blago prvovrstno. Kakor sem pozneje zvedel, se bo v kratkem pričelo graditi novo poslopje za mlekarstvo, ker sedaj so imeli prostor za mlekarstvo le v najemu. Zvedel sem tudi, da je novi predsednik mlekarne g. Anton Skok, ki je obenem tudi načelnik Gospodarske zadruge. Priprave za zgradbo nove mlekarne, ki so se že pričele, pa vodi poseben odsek, ki bo nadzoroval tudi zidanje novega poslopja. Stroški pri tem delu bodo malenkostni, ker bo moral vsak član, sorazmerno po mleku, ki ga oddaja v mlekarstvo, pomagati pri delu. Edino gradbeni material bo treba plačati.

Ko sem se poslovil od zgornjih vaščanov, sem obiskal starega znanca, ki ga imam na Idriji pri Bači. Od njega sem izvedel marsikaj novega. Najprej sem ga vprašal, kako kaj deluje njih «Prosvetno društvo». Povedal mi je, da je začelo po zadnjem obnem zboru zelo živahno delovati. Priredilo je «Silvestrovo in pustni večer». Sedaj na spomlad pa, ko je bilo pričakovati kako večjo javno prireditev, je društvo zopet zaspalo, ker ni med člani in celo med odborniki pravega razumevanja za prosvetno delo. Društvo sedaj celo tajnika nima, ker je ta radi nekega spora v odboru odstopil; njegov namestnik pa do sedaj še ni bil imenovan.

«Kako ste pa z novim gospodom župnikom kaj zadovoljni?» sem radovedno vprašal.

«Prav radi ga imamo, ker ve za naše težave in potrebe in nam gre povsod radevolje na roko. Sedaj je začel učiti pekle naš pevski zbor, ki je pa zelo šibek in je že delj časa brez organista in zato tudi ne deluje tako, kakor bi bilo želeli.

Ker je g. župnik Reja, ki je bil do sedaj v Ročah, odšel na svoje novo službeno mesto v Ročinj, hode začasno opravljati naš g. župnik tudi župnijo v Ročah. Upam pa, da to ne bo dolgo trajalo, in da tudi Ročani kmalu dobijo novega dušnega pastirja. Naš župnik ima dovolj dela v domači duhovnji, ki je precej obširna. To pa posebno sedaj po vojni, ko nimamo mosta čez reko Idrijo na drugo stran, kjer je tudi del vasi. Že več let čakamo na zgradbo tega mosta, ki je nujno potreben. Od vlade je sedaj nakazanih 85.000 lir vojne odškodnine; ker pa nihče noče prevzeti dela za ta znesek, še vedno potrpežljivo čakamo, čeprav je to naše najbolj pereče vprašanje».

Že pozno popoldne sem se poslovil na Idriji pri Bači in jo mahnil proti domu s polno torbo novic in z različnimi vtisi v srcu. Sklenil sem, da bodem, ako Bog da zdravje, še večkrat obiskal vrle Idrijčane.

## LOKEV pri Divači.

Na belo nedeljo sem kakor ponavadi šel v Lokev. Ko pa tja pridem, mi na veliko začudenje povedo, da je odpadla vsaka cerkvena slovesnost, ker so fantje in godci dali prednost plesu. Zaman so bile lepe besede in opomini od strani g. kapelana in g. župnika iz Gročane. Mladina je hotela ples in plesala je kar tri dni zaporedoma. V nedeljo in ponedeljek so se vrteli z dovoljenjem gosposke, v torek pa kar na svojo roko. Ali res ni človeka, ki bi z odločno roko posegel v to plesno babilonijo? Ljudstvo toži o svojem obupnem stanju, dela dolgove, da se preživlja, tarna o davkih, otročad pa pleše in trosi izposojeni denar, da ne govorimo o škodi na poštenju in zdravju. Vi starši, možje in gospodinje, kako da vse to mirno trpite? sami silite v propast in gospodarsko pogubo. Značajni in pametni ljudje se zgražajo nad tem, kar se tu slabega dogaja. Naj bi se tudi skupaj zbrali in odločno nastopili z dejanji.

Nekateri zagovarjajo ples, češ da se mladina mora veseliti. Ali je pa to prav, da se krati Bogu dolžna čast? In kakor sem pozneje zvedel, se je plesalo tudi v neki privatni hiši. Ali je treba tega toliko v Lokvi?

V dolnji vasi so tudi tako napredni, da imajo «čine». Tam se zbirajo fantje in dekleta v poznih urah. Ali je vse v redu? Popolnik.

## MAČKOVLE.

Iz naše vasi smo se jeli pogostoma oglašati v Malem listu; tako pogostoma, da so morali novičarji nesti zmrzlo črnilo otajati v Trst. V zadnji številki Novic so se pohvalili, da so opustili Mali list in da si je tega sam kriv. Mi krščanski socialisti jim moramo brž prav dati, drugače bo nova zamera. Seveda Mali list beremo dalje in delamo konkurenco Novicam in starki Edinosti. Če pa hočemo dati dopis v M. L. nam ni treba iskati pedinterjev po Trstu, napravimo že sami. Novičarji bi hoteli, da se nikdar ne oglašimo v Malem listu. Če pa že kaj pišemo, bi hoteli, da jih samo hvalimo in povzdigujejo. Istega mnenja so tudi magnatje, tatje in tisti, ki režejo tete. Mi pa hudobnežev in potepuhov ne bomo zagovarjali. Bratje! bodimo pametni in spoštujemo pametne ljudi. Pokažimo izobrazbo v dejanjih!



Po Mačkovljah so prošli teden iztirjevali davke z vsjo krutostjo. Ubogi kmetič je brez vinarja, a usmiljenja ni niti za en mesec, niti za en dan. Kdor ni plačal, so mu vzeli živino iz hleva, ali karkoli jim je prišlo pod roke. Take so se go-dile v naši vasi pred 50 leti zaradi «zo-nera» (desetine). Istirjevalec ima tak zakon, da sme vsako hišo preiskati in ogledati, četudi že kmet teče drugam po denar. Kmetje so zelo nejevoljni na tako ravnanje. — Ceste nam nihče ne popravi. Vode nam vsako leto primanjkuje za lju-di in za živino. Za take zadeve naš nikjer ne poznajo.

Zuljava roka.

**DIVAČA.**

Dne 24. pr. m. je tudi nas obiskal de-želni tajnik fašistovske stranke za tržaško pokrajino, inž. Cobol. Obisk je bil strogo uraden. V imenu nakelske občine ga je pozdravil podeštat Lescovich. Sprejema so se udeležili poleg drugih tudi šolski otroci ter nekaj domačinov in tujcev iz okoliških vasi. Ob tej priliki je baje tudi dozorel sklep, da se ustanovi v Divači postaja državne milicije.

Letošnje šmarnice nam ugajajo. Res: Bešede so tu pa tam trde in udarjajo kakor kladivo, a so iskrene in dobroho-tne, ker nam razkrivajo rakrane mo-derne človeške družbe. Ne moremo pa trditi istega o naših cerkvenih orglah. Te nam ne ugajajo. Ker so nepopolne, ne napravljajo na poslušalca baš prijetnega vtisa. Svoječasno nam je občina obljubila pomoč, a do danes je ostalo vse le pri besedah. Zato se obračamo na vpoštev prihajajoče činitelje s prošnjo, da po-novno podrežajo na merodajnem mestu, da se naše orgle čimprej izpopolnijo ter postavijo v prejšnje predvzno stanje.

**RODIK.**

Že zdavnaj nismo imeli tako lepe slo-vesnosti kakor dne 5. maja, ko je prišel k nam novi župni upravitelj, č. g. Josip Vidav, ki je doslej služboval v Podgradu v Istri. Velika množica ljudi ga je spre-jela; bili so tudi iz drugih vasi. Sprejela ga je šolska mladina, ki mu je sipala cvetlic do prvega slavoloka. Vaški načel-nik, g. I. Čeh, ga je pozdravil v kratkem nagovoru. Pozdravil ga je tudi občinski podeštat g. Lescovich. Nato je pevsko društvo Jurčič zapelo pozdravno pesem. Potem se je sprevod napotil proti cerkvi do drugega slavoloka. V sprevodu je svi-rala domača godba. Ob drugem slavoloku je lepo zapelo društvo «Prosveta» s Kozine-Herpelj. Slovesnost je povzdigo-valo pokanje topičev. Sprevod je šel v cerkev, kjer je novi g. župni upravitelj podelil blagoslov z Najsvetejšim. Zado-voljni smo se razhajali, upajoč, da bo pod novim gospodom tudi versko življenje nanovo zacvetelo v naši župniji.

Zahvaljujemo se pevskim društvom, g. podeštatu in g. Čehu, ki so se toliko po-trudili, da se je slovesnost lepo izvršila.

**SMARJE pri Kopru.**

Pri nas je bil od 24. aprila do 1. maja sv. misijon v novi župni cerkvi. Vodili so ga trije gg. misijonarji z Grada pri Mirnu. Misijona so se udeležili domalega vsi farani, pa tudi verniki iz sosednih župnij, pomjanske, pasjanske in košta-bonske. Le spovednikov je primanj-kovalo, tako da vsi tujci niso mogli priti na vrsto za sv. spoved. Sv. obhajil je bilo do 2400, pri čemur niso všteti tisti, ki so se obhajali v sosednih župnijah. Sklepna procesija v nedeljo 1. majnika je bila kaj veličastna; niti najstarejši ljudje v Šmarju niso videli kdaj poprej toliko naroda zbranega pri sv. Mariji; kakih 3000 vernikov je z molitvijo in pesmijo slavilo evarističnega Kralja. Poleg domačih so bili zraven verniki iz šestih drugih župnij. Daljni Pasjanci so prišli v stotinah. Njihov pevski zbor je z domačim vred navdušeno povzdigoval čast božjo. O lepo uspelem misijonu je rekel neki mož: «Druga Velika noč letos!»

**TOMAJ.**

Pretekli teden, 28. aprila, nas je za-pustil častiti gospod kapelan Alojzij Zgur. Služboval je pri nas nad dve leti. Imel je obilo dela v obširni župniji. Ob ne-deljah je imel prvo sv. mašo doma, potem pa drugo v 1 uro oddaljenem Avberu ali pa Skopem. Odlikoval se je po skromno-sti, ponižnosti, iskreni pobožnosti in ve-liki darežljivosti. Takih duhovnikov nam manjka. Zato bo ostal vsem in lepem in hvaležnem spominu. Bog ga spremlja tu-di na novem mestu v Podgradu v Istri in blagoslovi njegovo delo.

Deželni tajnik inž. Cobol je po obisku kraških vasi in po polnoštevilni udeležbi fašistovskih shodov poslal prvemu mi-nistru Mussoliniju tole brzojavko: Tu-gerodno (slovensko) prebivalstvo sežan-skega okraja, ki sem ga te dni obiskal, pošilja priljubljenemu Vodji izraze svoje navdušene vdanosti. Spoštljive pozdrave. Cobol, zvezni tajnik.

Naš občinski tajnik g. Pauluci se je prevrnil z motorskega kolesa. Ranil se je na roke in glavo. Upati je, da bo kmalu okrevat.



**Deseti brat na misijonu in drugod.**

Toplo je bilo ko sva korakala že pred več leti jaz in pokojni podobar Kalužar, na božjo pot v Ricmanje. Nesla sva «božje martre» naprodaj in še precej do-ber «kšeft» napravila. Neki hudomušni Tržačan mi je pa takole zagodel: «Ti fant si ravno tak kakor Judež Iškarjot, ki je tudi Boga prodal in s tem vsjo svojo srečo zapravil». Tudi letos je bil moj nam-en se podati na božjo pot, pa ne več kot trgovec temveč kot romar, ali ker so pa obhajali ravno v Studenem sv. mi-sijon, sem se udeležil misijonskih od-pustkov. Jejdata, jejdata, kakšne pridige so bile! Vsak je dobil nekaj pod nos, naj-več pa pohušljivci in blafači, tako da so kakor konji po sedežih z nogami ro-potali. Častita gospoda sta pač res moj-strsko izučena govornika! Vso župnijo sta očistila, le še semiatja je ostal kakšen zakajen dimnik za ometi. Pri trehji mi-sijonski pridigi se je pojavil neki fant, ki v Postojni skarpe flika, in kar javno sramotil častitega govornika. Fant naj bi drugikrat nesel svojo «Ultrakulturo» v krovjo jamo ne pa v cerkev. Komaj je misijonski zvon odpel, so priredili bu-kovski aristokratje ples na polomljeni «šramelkvartet», kar je bilo za Bukovje nekaj izrednega. Dekleta so se povečini plesu odpovedale.

V belški mlaki je prinesla burja lepo pisane pirube in prekucnila veliko lopo, postavljeno za suhe deske, z vsem zido-vjem vred. Lopo so postavljali sami oberinženirji brez «gmajnarjev» in vendar jih je skrita nadmoč burje razočarala. Smejal sem se ko je neki gospod zaklel «O Du ferdamte Bora» in moral steči za klobukom v belški Trebež.

Gorenjski fantje so kupili novo cerkve-no zastavo ki je ena najlepših v župniji: Veselih obrazov so krasili čez teden cer-kev in se urili v petju ter s tem ponovno pokazali ljubezen do lepega petja. So pač res ti le gorenjski mladeniči in de-kleta v vseh ozirih dostojni in znajo pre-magati ovire škodoželjnih klepetočk, ki so obhajale devetdnevničo, da bi Bog z dežjem slavnost preperečil. Pa jim ni veljalo.

**Blagoslov komunizma.**

«Izvestija» od 17. aprila prinašajo v stenografskem poročilu govor kmetice Jeraskine iz petrograjske gubernije. Po-ročilo se glasi takole: Govornica se pre-rije do predsednika Kalinina in kriči upehana: «Dajte mi besedo! Moram go-voriti. Čemu so me izvolili? Ne smem molčati! Tovariši! Jaz sem reva, vdova, imam dva otroka. Mož je bil ubit v vojni. Zakaj smo revni? Nam pravijo, naj gno-jimo in izboljšamo setev. Noben kmet ne ve, ali mu bo ostalo njegovo polje drugo leto. Vedno delijo na novo. Nihče noče delati za druge. Tudi davki so največji pri tem, kdor največ dela. To nam jemlje veselje. Zdravnik je sam za 46 vasi. V bolnici je umrlo 9 žensk na porodu v 14 dneh, ker je vse umazano in ni zdravil. Šole so brez oken in vrat. Moški samo pijejo, me ženske pa naj delamo. Če kdo kuha samogonko (žganje), ga zaprejo, prav je, pa naj se prepoved raztegne tu-di na rikovko (državno monopolsko žga-nje). Rikov, predsednik sovjetske zveze, ki baje rad pije, je navzoč. Dvorana se trese od smeha. Kmetica nadaljuje. «Pri nas je sama beračija. 70letni starci delajo v tovarni ker mladina samo razgraja. Dečki so barabe, ker ni šol! Deklice so izgubljene. Koliko jih pogine, ker hočejo preperečiti porod. Komunisti nas kregajo, a kdo je vsega kriv? (Predsednik jo ustavi). Dajte še dve minuti. Vlada po-kupi žito za slepo ceno in ga moramo

oddati, ker je monopol. Če pa hočemo kupiti platno ali koso ali čevlje, je vse predrago. Zakaj pa delamo, če smo goli in bos? Komunisti sami pokvarijo de-kleta, še nosečim ženskam ne prizane-sejo. (Predsednik ji odvzame besedo. Jeraskina kriči, ko gre proč). Živimo kakor divjaki. Ženske samo trpimo, a nimamo nobenih pravic.» — V istem du-hu je govorilo nebroj kmetov iz vseh koncev sovjetske Zveze. Iz tega je raz-vidno, da je komunizem v gospodarskem pogledu popolnoma faliral, samo v kul-turnem oziru se je uveljavil — toda ka-ko?! Bog nas varuj take kulture.

**MALI OGLASI**

**ČISTILO ZA ZOBE „Ideal“**, sestavljeno iz močnih snovi, izvrstno razkužuje usta odpravi smrdljivo sapo, utrdi dlesno ovira gnitje. Kdor ga pravočasno upo-rablja, prepreči vnetje celjosti in ga ni-koli ne bole zobje. Vlije se 30 do 40 kapljice na 1/2 l vode in se izperejo usta. Če močno boli zob, se dene par kapljice samega «Ideal» na vato in se položi v zob. Priporoča se posebno tistim, ki imajo pokvarjene zobe in same škrbine. Izvrsten je za razkuženje in grgranje pri vnetju v grlu. — Za čiščenje zob je dobra rožnata in črna pasta. Ima fin okus, naredi zobe bele, ovira zobni ka-men, razkuži usta in jih prijetno osve-ži. — Priporoča se, zlasti za slabotne otroke, ki dolgo ne shodijo, za slabotne v prsih, rahitične *Kalciferat*, zelo oku-sen sirup. — Za otroke je priporočljiv prah in mazilo «Ireos». — *Odlikovani laboratorij LEKARNA PRI ODRESENIKU - Bistrica.*

**GLYKOL CASTELLANOVICH.**

Izredno učinkovito brezalkoholno sred-stvo proti oslabiljenju živcev, spoštnemu oslabiljenju teka in za ženske v slučajih nerednosti v čiščenju. Cena steklenici L. 8.50. Za popolno zdravljenje 6 stekle-nic. Cena L. 45.50, Trst, Via dei Giu-liani, 42.

**Smilajod** (Trpoški sok), izborno sred-stvo proti arteriosklerozii, revmatizmu in težkemu dihanju, kašlju in kataru uspešno čistilno sredstvo, posebno pri-poročljivo za osebe, stare nad 50 let, se prodaja samo v lekarni Castellanovich Trst, Via Giuliani 42 (Pri Sv. Jakobu blizu slovenske šole).

**Dr. Joahim Ražem**

odvetnik v Trstu, sprejema stran-ke v Materiji pri g. Ivanu De-kleva vsako nedeljo in na dan mesečnega semnja.

**Preklic.**

Podpisani preklicujem in obžalujem vse govorice, katere sem razširil z obre-kovalnim namenom o gg. *Kat. Vilhar* in *Franču Vadnjal* iz Vel. Otoka ter sem jima hvaležen, da sta odstopila od ka-zenskega postopanja. Lom, dne 10. maja 1927. ALOJZ BREMEC.

**Čevljarnica FORCESSIN**

odlikovana v Parizu in Genovi 1924. z veliko premijo, diplomu in zlato svetinjo

Trst — via Caprin 5 pri Sv. Jakobu — Trst



Le k Forcessinu vsi hité, da si obučejo nogé. On šiva trdno in močno, pa elegantno in lepó. Ko pa račun vam naredi, se vam celo poceni zdi.

**VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vrečic. Uvoz in Izvoz na vse kraje Po ugodnih cenah. Tvrška Gastone Dolinar, Trst - Via Ugo Polonio 5.**

**Duhovniki**

imajo v omarah župnega urada večsi-matične knjige, ki so zelo slabo vezane ali pa je vezava že popolnoma obrablje-na; tako da se posamezni listi trgajo. Kaj naj storijo? Naj pošljejo take knjige v *Katoliško tiskarno* v Gorico, Riva Piazzutta 18, kjer jim knjige popravijo, da bodo kakor nove.

**Le prepričaj se**

kupi enako količino «*Pekatel*» in kakih drugih cenejših vrst, pa se boš prepri-čala, da bo «*Pekatel*» znatno več od onih drugih. Katere so tedaj cenejše? Za-nesljivo prave v 1/2 kg. originalnih zavojih.

Primarij kirurg sanatorija Villa S. Giusto in občinske bolnišnice v GORICI

**Dr. Lojze Sussig,**

prej asistent na dunajski vseučilišni kliniki profesorija Hohenegga, sprejema vsak delavnik od 2-3 popoldne Corso Verdi 21, II. Telefon stev. 196.

**ZOBOZDRAVNIK**

**Dr. L. Mermolja**

sprejema

**V GORICI**

na Travniku št. 5 II.

**Jakob Bevc**

urarna in zlatarna

TRST, Campo S. Giacomo št. 5

ZLATO kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah  
KRUNE plačuje više kot vsi drugi.  
ZALOGA raznovrstnih ur in zlatenine.

**ETERNIT**

Zaloga - TRST

se je preselila v VIA TRENTO ST. V. 16. (Pri evangeljski cerkvi) - Shranite nas!ov!



# Gospodarstvo

## Kmetijstvo v Sloveniji.

V oblastnih skupščinah v Sloveniji se je začelo živahno in temeljito delo pod vodstvom Slovenske ljudske stranke. Največjo pozornost obračajo skupščine na kmečki stan, kateri je po vojni prišel v žalosten položaj. V naslednjem bomo navedli par odstavkov iz govora deželnega odbornika dr. Milavca, ki v žarki luči kažejo krizo kmečkega stanu v Sloveniji. Zajemalo bo to tudi našega poljedelca, ki živi več ali manj v podobnih razmerah.

Dr. Milavec je izvajal:

Visoki zbornici je znano, da je naše slovensko kmetijstvo v krizi in da se bliža naš kmet obubožanju in to s precej hitrimi koraki.

Dva pojava, gospodje poslanci, meni veliko povesta. Ko smo študirali v gimnaziji, nas je bilo kmetskih fantov velika večina. Danes je drugače. Razmeroma malo kmetskih sinov vidimo po šolah in zdravniki, ki imajo nalogo zdravniško pregledovati dijake, mi je pravil, da so kmečki sinovi izmed vseh najbolj sestradani. Zakaj? Kmetstvo posestvo danes ne prenese stroškov za vzdrževanje otroka v šoli!

In drug pojav: Naš kmet leze zopet v dolgove in to danes, ko obstoji tendenca, da se naš dinar dvigne in ko cena kmetskim posestvom pada. Kako mora naš kmet v dolgove, povedo tele številke: V Sloveniji je bilo 1. 1820 18 javnih dražb kmetijskih zemljišč, 1. 1923 že 76 in 1. 1925 že 481!

Naše kmetijstvo je v zadnjih letih pred vojno polagoma napredovalo. Svetovna vojna je napredek ustavila, pridobitve prejšnjih let deloma uničila. Vojska je zahtevala od našega kmeta največji davek, krvni in naturalni. (Tako je!)

In po vojski! Centralne vlade niso razumele potreb našega kmetijstva; v državnih proračunih vidimo, da se je kmetijstvo vse premalo upoštevalo, v 8 do 10 milijardnih proračunih najdemo razmeroma male zneske, 200 milij. dinarjev in še od tega so šle znatne vsote za osebne izdatke in mnogo se je dalo za brezkoristne podporne zgolj strankarskega značaja.

Visoka zbornica! Mi vidimo, da se centralizacija uprave in pospeševanja kmetijstva ni obnesla. Lahko bi bili merodajni faktorji že poprej prišli do tega spoznanja, mnogo škode bi bilo preprečene in mnogo dobrega bi se napravilo. Danes menda ni nikogar več, ki bi se upiral temu, da preide skrb za pospeševanje kmetijstva v oblastne skupščine.

**Cene po Istri.** Črno vino: Buje 235-250, Umag 200-240, Buzet 220, Motovun 220-250, Črni vrh 220-250. Belo vino: Buje 200-260, Vižinada 180, Umag 170-220, Buzet 210, Motovun 180-220, Črni vrh 200-220. O l j e : 9-12 lir liter. S e n o : 35-60 lir stot. G o v e j a živina po živi teži 300-450 lir stot. J a n č k i : 5-7 lir kg žive teže. P r a š i č i za rejo 70-160 lir glava.

**Cena živine v Jugoslaviji.** Za vole je poprečna cena po živi teži 750-825 dinarjev stot (v lirah 255-280), klavne krave debele 625-700 Din (212-238 L), plemenske krave 400-525 Din (136-178 L), krave za klobasarje 250-350 Din (85-119 L), mlada živina 625-850 Din (212-323 L). P u j s k i, 5-6 tednov stari, 90-100 Din glava (30.60-34 L), 7-9 tednov 150-200 Din (51-68 L), 3-4 mesece 260-350 Din (88.40-119.— L) Valuto smo računali po 34 L za 100 Din.

**Semenj v Škofijah** 11. aprila. Prignanih je bilo 9 volov, 39 krav, 12 telet, 17 konj, 7 mul. Cene: voli 390-460, krave 350-390 stot žive teže; teleta po 700 mrtva teža.

**Semenj v Motovunu** 19. IV. Prignanih je bilo 256 volov, 154 krav, 108 telet, 17 konj, 20 mul, 130 oslov, 134 prašičev, 16

ovac, 4 koz. Cene: voli 400-440, krave 320-360, teleta 500-550 stot žive teže. Mule 1500-1800, osli 200-600, prašiči 100-250, ovce 80-120, koze 100-120 glava.

**Jusarji!** Ta mesec poteče rok za prijavo pravic na skupnih zemljiščih (usi civici). Najbrže so že vsi naredili svoje prijave, če pa je še kdo zaostal, naj se požuri.

**Cena mleka** se je v Trstu znižala od 180 na 160 stotink za liter v prodaji na drobno. Znižanje so vpeljale nekatere razprodajalnice z 10. maja.

**Vinski pridelok** v Italiji znaša po statistikah na leto poprečno 40 milijonov hl. Na vsakega državljana se pridela torej 1 hl vina. V dobrih letih se pridela več v slabih manj. L. 1926. se je pridelo 37 milijonov hl. Italija je pač vinska dežela in ni čudno, ako se vino težko odda, ko naravnemu pridelku še vrhu tega dela konkurenco tovarniška packarija.

**Obsojen «dalmatinec».** V Ljubljani se je razpasla konkurenca dalmatinskih vin proti domačim. Pod imenom «dalmatinca» se je točilo veliko tovarniške brozge. Oblast je posegla vmes; enemu prodajalcu so 5 sodov «dalmatinca» iztočili v kanal. Prav so naredili.

**Splošna zavarovalnica** (Assicurazioni Generali) v Trstu je naredila v l. 1926. dobička 25 milijonov. Vsaka delnica dobi 150 lir (30%). Delniška glavica te družbe znaša 60 milijonov lir. Pri družbi zavarovani kapitali imajo skupno vrednost 3 milijarde 783 milijonov. Imenska vrednost družbenih delnic je 500 L, njih borzna cena pa se suče sedaj okoli 4400.

**Previsoke tarife.** V Jugoslaviji so zvišali pristaniške tarife za ladje za 500%. «Marta Washington» je plačevala, če se je ustavila v Splitu, 4290 dinarjev. Z naprej bi morala plačati 21.450 Din. «Wilson» je plačeval 7035 Din; z naprej bi moral plačati 35.526 Din. Kozulič je sklenil, da se zdaj ne bo več ustavljal v jugoslovanskih pristaniščih.

### Kmečko tajništvo.

**Pipan Anton-Brje** 20. Za informacije potrebujemo natančne podatke. Spročite nam vsaj ime vašega očeta in matere. Finančna intendantca zahteva sedaj tudi pismeno pooblastilo od oškodovanca, da se smemo informirati o stanju odškodnine; zadostuje navadno pismo v katerem nas prosite za informacije.

**Cirkničanka.** V Ameriko se lahko izseli letno 3845 italijanskih državljanov. Prednost imajo sorodniki ameriških državljanov; med temi se nahajate torej tudi vi. Napravite prošnjo.

**Čaven.** Fašistovska milica se uradno imenuje «Milizia Volontaria per la Sicurezza Nazionale» (M. V. S. N.), to se pravi: Prostovoljna milica za državno varnost. Milica ni v nikaki zvezi s sindikatom, torej tudi ne z obrtjo.

**Bivši orožnik.** Prejeli smo vaše pismo in se bomo informirali.

### Naša pošta.

**Mune.** List bi nam utegnili zapleniti. Če ste zadovoljni, predložimo dopis tukajšnjemu or. poveljstvu ali pa pošljite direktno pritožbo.

**Smihel.** Vsake posamezne osebe ne gre počevati ali zavračati z dopisi po listih, dokler njeno početje ne posega v javne zadeve.

**Ubeljsko.** Premalo jasno in preveč osebno.

### Počem je lira?

Dne 11. maja si dal ali dobil?

za 100 dinarjev	33.— L
» 100 čeških kron	54.65 »
» 100 franc. frankov	72.35 »
» 100 švic. frankov	360.— »
» 100 avstr. šilingov	260.— »
» 100 nem. mark	434.— »
» 1 dolar	18.20 »
» 1 angl. funt	89.50 »

Tipografia Fratelli Mosettig — Trieste

### ZDRAVNIK

## Dr. IGOR FRANKO

absolvent dunajske klinike,  
ordinira odslej samo

v IL. BISTRICI

vsak dan

od 10-12 in od 15-17 h.

### Zobozdravnik

## dr. Sardoč D.

ordinira

v Trstu

via M. R. Imbriani 16 III

(Prej via S. Giovanni)

od 9-12 in od 3-7.

Ne pozabite sejati o pravem času in ako hočete

najboljših semen,

kupite jih edino pri tvrdki

## SEVER & C. O

TRST, Via Machiavelli 20  
CENIK BREZPLAČNO

Izšel je žepni koledar

## VEDEŽ

za 1. 1927

dobiva se v trgovini

## J. Stoka-Trst

Via Milano 37

in v vseh trgovinah po deželi.

Za cerkve, dvorane - hotele, gostilne.

## Harmoniji

## Klavirji Pianini Avtopiani

izvršeni od prvovrstnih tovarn

„Pollmann & Weiss“, „Stallberger“ itd.

Ugodni plačilni pogoji

PRODAJA—MENJUJE—POSOJA—POPRAVLJA.

Cenik ali proračun na zahtevo zastoj.

Trgovina s klavirji inž. Gino Riosa - Trst via Valdirivo 24.  
TELEFON 746.

## Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Trstu: Via XXX Ottobre II

Brzozjavni naslov: BANCALUBIANA - Telefona: 5-18, 22-98. :-:

### PODRUŽNICE:

GORICA, Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Logatec, Maribor, Metković, Novisad, Ptuj, Sarajevo, Split.

### CENTRALA v LJUBLJANI

Delniška glavica in rezervni sklad:  
60.000.000 dinarjev.

Bavi se z vsemi bančnimi posli - sprejema vloge na vložne knjižice ter jih obrestuje po 4½%, a vloge na tekoče račune v lirah in v dinarjih po 5%. Izvršuje borzne naloge in daje v najem varnostne celice (SAFES).

Blagajna je odprta od 9½ do 12.30 in od 14½ do 16 ure.

### Zobozdravniški ambulatorij

## Dr. G. LAURINSICH

TRST — Via delle Sette Fontane 6 — TRST

Izvršuje točno vsako delo z zlatom in kavčukom. - Slovincem z dežele poseben popust za potne stroške.

Govori se slovensko.

Delo zajamčeno.

Cene ljudske.

Odprto od 9-13 in od 15-19 - Ob nedeljah od 10-12.

## Kupujte vedno le

### holandski kakao

# DE JONG'S

ki mu gre prvenstvo po pristnosti in kakovosti.